

**Sää'mkiöl
ohjeemjoukk**

3/2023

Láá'ssteätt

Meálddös Sää'mtee'gğ
peá'lestválddmöš
(meálddös 1), Saa'mi
siidsábbar peá'lestválddmöš
(meálddös 2), Sää'mtee'gğ
nuõrisuávtõõzz
peá'lestválddmöš
(meálddös 3), sää'mkiöl
ohjeemjoouk e'tkkõs
táimman sää'mkiõllsaž
miõltiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi
vuážžmõõžž staanummšen
(meálddös 4), Ristenrauna
Magga čárneei jurdd
(meálddös 5).

[204.2023.]

Dno 00/00.00.00/0000

õõmlaž

Juággas

Raajji

Tuuli Miettunen

Sää'mkiöl ohjeemjoukk 3/2023

Äi'gğ 23.5.2023 č. 10

Päi'kk Zoom-sáábbar

Saaggjää'dteei ää'vad sábbar č. 10.12

Vuässõõdi Sj. Niittyvuopio-Valle Laura (Kõõsk)

Niittyvuopio Anni-Sofia (Cižž)

~~Keskitalo Pigga (Kõõsk)~~

~~Tapiola Uula (Kõõsk)~~

Aikio Ara (SDP)

~~Lukkari Sammol (Kok)~~

Mikkola Juha-Pekka (VL)

~~Anna-Katariina Feodoroff (Saa'mi siidsáábbar)~~

Marko Tervaniemi (Sää'mte'gğ)

Klemetti Näkkäläjäarvi (Sää'mte'gǵ)

Terhi Harju (Sää'mte'gǵ)

Petra Magga-Vars (Sää'mte'gǵ)

Ristenrauna Magga (Sää'mte'gǵ)

Tuuli Miettunen, vt. ouu'deemšurr, sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž
kääzzkõözz

Mirja Laiti, kääzzkõs-šurr, sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž
kääzzkõözz

Sara Keränen, piisar, kiõlltuâjjlaž

Anna Lumikivi, kiõlltuâjjlaž

Mari Mäkitalo

Joanna Saijets

1§ Sábbar läagglažvuõtt da mie'rreemvääldlažvuõtt

142 § Táimmorgaan tu'mmjemnääl

Táimmorgaan vuáitt kiõtt'tõõllád ää'sš jiõččveärlaž sábbrestes, ko'st
sáábbarneek'kk lie päái'k á'lnn sáábbarpäái'kest. Jiõččveärlaž
sábbrest vuei'tet äâ'nned liâđglaž ää'sšvaaldšem- le'be
jiõnstummušriâžldõõgg. Vaajtõsmääinlânji sábbar vuei'tet äâ'nned
liâđglaž táimmampirrõözzâst, koozz vuässõõđât liâđglaž õhttvuõđ
mie'ldd (ne'ttsáábbar). Táimmorgaan vuáitt tu'mmjed aa'sšid še
kattum liâđglaž tu'mmjem-mõõntõõllmõõžžâst ouddâl sábbar

(liâđglaž tu'mmjem-mõõntõõllmõš). Vu'vddhalltõs le'be tõn nõõmtem
vee'rjtuõ'll'jeei va'sttad, što teeknlaž aparaatt, riâžldõõgg da
teättjâáttlõkõhttvuõđ, koid taarbšet liâđglaž sábbbrid da liâđglaž
tu'mmjem-mõõntõõllmõšše lie ääi'jmeâldla da teättstaani laa'jji
õõlgtem naa'lin.

143 § Liâđglaž sáábbar

Táimmorgaan vuáitt äâ'nned sábbar liâđglânji. Kattum liâđglaž
sáabbra vuáitt vuässõõttâd tá'lk nákam sâá'jest, ko'st peeitast õnnum

teáđ da sábbar sagstõllmõõžž jie leákku áalgbeállsaž oummu kuullâmnalla ni vuei'nnemnalla.

145 § Sáábbaräi'gğ da -päi'kk

Táimmorgaan tu'mmai sábbrees ääi'j da pääi'k. Sábbar ää'net še, jös saaggjää'dteei keáčč, što sáábbar lij taarblaž le'be jeä'nbõs táimmorgaan vuázzlain tuejjad saaggjää'dteeja e'tkkõõzz sábbar áânnmõõžžâst sij i'lmtem ää'sš kiõtt'tõõllâm diõtt. Tä'l saaggjää'dteei mie'rrad sáábbarääi'j. Saaggjää'dteei vuáitt vuáđđtõllum mäain diõtt jârrâ'stted sábbar.

146 § Sáabbrakááčmõš

Saaggjää'dteei káčč sábbra le'be jös son lij cõggnam, väarrsaaggjää'dteei káčč. Sáábbarkááčcast álgg i'lmmed sábbar ääi'j da pääi'k di aa'sšid, koid kiõtt'tõõlât. Sáábbarkááčcast álgg peággted, mõõn táimmorgaan tu'mmjemnääl jää'kk̄tet koon-ne ää'sšest tu'mmjeen. Jös ää'sš kiõtt'tõõlât liáđglaž tu'mmjem-mõõntõõllmõõžžâst, álgg kááčcast õlmmeed, mõõn äi'gğmeä'r rää'jest ää'sš álgg kiõtt'tõõllâd liáđglânji. Ä'sšlistt, káá'tt áânn se'st čio'lğgõõzz kiõtt'tõõllâm vue'lnn áarrai aa'sšin da e'tkkõõzzid táimmorgaan tu'mmstõkkân, vuõltteet sáábbarkááčč õhttvuõđâst. Jeä'rab mäain diõtt ä'sšliist le'be o'dinakai ää'sš čio'lğgõõzz da tu'mmstõke'tkkõõzz vuei'tet vuõltteed mâ'ηηlest. Ä'sšliist meâlddõõzzid da palddmateriaal vuõltteet ä'sšliist mie'ldd tu'mmjem mie'ldd, ärvvtõõlee'l táimmorgaan vuázzlai teáđvuäžžamtaarbid. Jös ä'sšliistâst, meâlddõõzzin le'be palddmateriaalin lie peeitast õnnum teáđ, ä'sškerjja pijjât meärkkõõzz peeitast áânnmõõžžâst.

Sáábbarkááčč vuõltteet vuázzlaid da jeärrsid, koin lij vuõiggádvuõtt le'be õõlgtemvuõtt áarrad pääi'k ä'lnn, tõn nalla ko táimmorgaan lij tu'mmjam. Sää'mkiõl lu'vddkää'dd sáábbarkááččaid da ä'sšliistid vuõltteet läáddas da sää'mkiõlivui'm.

147 § Liáđglaž sáábbarkááčč

Sáábbarkááčč, ä'sšliist, meâlddõõzzid da palddmateriaal vuei'tet vuõltteed liáđglânji. Tä'l vu'vddhalltõs le'be tõn nõõmtem vee'rjtuõ'll'jeei va'sttad tõ'st, što teeknlaž aparatt, riáždõõgg da teättjäättlõkõhttvuõđ, koid täázz taarbšet, lie ää'nnemnalla.

Lää'kk̄ pue'rrvââjjamvuu'dest 108 § 2-3 momee'nt: Jee'res tåimmorgaan ko vu'vddvålddõs lij mie'rreemvåäldlaž, ko pã'jjel pie'll vuåzzlain lij pãäi'k̄ â'Inn. Pãäi'k̄ â'Inn åarrjen kiõççât še tõid tåimmorgaan vuåzzlaid, kook vuässâ'tte sãbbra liãđglãnji.

E'tkkõs

Saaggjåå'dteei tuått pãäi'k̄ â'Inn åarrai oummuid di sãbbar læagglažvuõđ da mie'rreemvåäldlažvuõđ.

Tu'mmstõk

Saaggjåå'dteei tuått pãäi'k̄ â'Inn åarrai oummuid di sãbbar læagglažvuõđ da mie'rreemvåäldlažvuõđ č. 10.12.

2§ Pã'rddke'rjttã'rkk̄steei va'lljummuš

Lappi pue'rrvââjjamvuu'd vaaldšemvuåkkõõzz 166 § mie'ldd pã'rddke'e'rj tuõ'll'jummušest da siiskõõzzâst va'sttad tåimmorgaan saaggjåå'dteei. Jos saaggjåå'dteei da pã'rddke'e'rjttã'rkk̄steei vuäi'nne jee'resnalla sãbbar jãåttmõõžž, pã'rddke'e'rj raajât saaggjåå'dteei vuäinalm mie'ldd. Pã'rddke'e'rj vuållaķee'rjat saaggjåå'dteei da ra'vvai pã'rddke'e'rjttã'rkk̄steei. Pã'rddke'e'rj tã'rkk̄stet tåimmorgaan tu'mmjem naa'lin. Pã'rddke'e'rj vuei'tet vuållaķee'rjted da tã'rkk̄sted liãđglãnji.

Sää'mkiõl ohjjeemjouk̄ke va'lljeet õõut pã'rddke'e'rjttã'rkk̄steei.

E'tkkõs

Sää'mkiõl ohjjeemjoukk va'lljad õõut pã'rddke'e'rjttã'rkk̄steei.

Tu'mmstõk

Sää'mkiõl ohjjeemjoukk va'lljad pã'rddke'e'rjttã'rkk̄steei'jen Marko Tervaniemi.

Sãbbrest saaggstõ'lleš sää'mkiõli tu'lkk̄kummšest da tõn vuãžžmõõžžâst. Ohjjeemjouk vuåzzlain oçndõõđi huõll tu'lkk̄kummuž vuãžžmõõžžâst pukid sää'mkiõlid.

3§ Tuâjj-jä'rjstõõzz priimm'mõš

1§ Sábbar läagglašvuõtt da mie'rreemvääldlašvuõtt

2§ Pá'rddkē'rjttä'rksteei va'lljummuš

3§ Tuâjj-jä'rjstõõzz priimm'mõš

4§ Sää'mkiõl ohjjeemjoouk e'tkkõs taimman sää'mkiõllsaž
miõltiõrvásvuõttkääzzkõõzzi vuäžžmõõžž staanummšen

5§ Vuõlttõs-sagstõõllmõš sää'mkiõl ohjjeemjoouk sää'mkiõllsaž da
kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzzi teâuddjummuž kuõskki čiolgtõõzz
valmštõõllmõõžž tuä'rjjen

6§ Jee'res ää'sš

7§ Sábbar jõskkmõš

E'tkkõs:

Sää'mkiõl ohjjeemjoukk preemm ä'sšliist meâldlaž tuâjj-jä'rjstõõzz.

Tu'mmstõk

Sää'mkiõl ohjjeemjoukk preemm ä'sšliist meâldlaž tuâjj-jä'rjstõõzz.

4§ Sää'mkiõl ohjjeemjoouk e'tkkõs taimman sää'mkiõllsaž miõltiõrvásvuõttkääzzkõõzzi vuäžžmõõžž staanummšen

Tuâggaž

Vt. ouu'deemšurr, sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzz, Tuuli Miettunen

Lappi pue'rrvâájjamvuu'd vaaldšemvuâkkõõzz 37§ da lää'jj pue'rrvâájjamvuu'dest
33§ mie'ldd sää'mkiõl lu'vddkâá'dd tuâjj lij:

1) čiolgeed, ärvvtõõllâd da ceä'lkked tõ'st, má'htt vu'vddvâlddõõzz
tu'mmstõõgg vaikkte kiõl'laž vuõiggâdvuõdi vue'kken äärrai teâuddjummša;

- 2) čiolgeed, ärvvtööllâd da meä'rted sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõozzi taarb di seu'rrjed tai kääzzkõozzi vuäžžmõöžž da kvalitee'tt;
- 3) čiolgtõozzi, ärvvtööllmõöžž da seu'rrjummuž vuâdald tuejjeed vu'vddhalltõ'sse e'tkkõozzid tääimin, koin vuei'tet viikkâd oudâs sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõozzid da kääzzkõskuällsid di meä'rted tuâjilažkää'dd kiöllsilttõsõlgtummžid da ouu'deed sij kiöllsilttõozz;
- 4) u'vdded piiri-ii'jji vu'vddhalltõ'sse čiolgtõozz sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõozzi teâuddjumšest.

Lappi pue'rrvââjjamvuu'd sää'mkiöl ohjjeemjoukk lij kuullâm seminaarestes 15.5.2023 sää'm psykososiaal'laž tue'rij juâggas Uuvj ha'ñkkõsjää'dteei Heidi Eriksen Uuvj tääimast da pue'ttiäi'jest. Uuvj ta'rjad sää'mkulttuur meâldlaž da sää'mkiöllsaž vue'llgaž köddâz miölltiörvâsvuõttkääzzkõozzid di vuä'ppõozzid, tue'rij da kriistuâj ä'sšnee'kk jii'jjes jie'nnkiõ'lle (tä'vvsää'm-, aanarsää'm-, nuõrtsää'm- le'be lää'ddkiõ'lle). Kääzzkõs lij mäauste'm da tön ta'rjeet vä'lddkää'ddlânji. Juâkkaz lij alttuum tuârjjeed saa'mi da Lää'ddjânnam riikk kõskksaž tuõttvuõtt- da suävâdvuõttkomissiotuâj, leâša Uuvjin vuäitt lee'd õhttvuõdâst huõlkani tõ'st, vuässâât-a tuõttvuõtt-da suävâdvuõttkomissio kuullmõöžžid. Uuvj tâimm lij älggam ee'jj 2022 Lappi puõccihâiddamvuu'd psykiatria tuejjeemvuu'dest. Ee'jj 2023 aalgâst Uuvj sii'rdi Lappi pue'rrvââjjamvouda vue'ssen miölltiörvâsvuõtt- da peä'neckääzzkõozzid. Uuvj tuâjilažkää'ddresurss lij 4,5 pte. Uuvj tâimm pue'rrvââjjamvuu'dest ha'ñkkõsân. Uuvj teâggad riikkusuâvtõozz kanslia da tön tâimmamäi'gğ lij čõnnum saa'mi da Lää'ddjânnam riikk kõskksaž tuõttvuõtt- da suävâdvuõttkomissio tuõjju. Komissio tâimmamäi'gğ poott tän poddsaž teâđ mie'ldd ee'jj 2023 lo'ppe, kuä'ss še Uuvj ha'ñkkõsteâggtõs poott. Ha'ñkkõsjää'dteei Heidi Eriksen lââ'ssen sää'mkiöl ohjjeemjoukk kuuli seminaarestes 15.5.2023 sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõozzi kääzzkõs-šuur Mirja Laiti da Pue'ttiäi'j soti-kõõskõsha'ñkkõozz ä'sštobddi Niila Rahko Uuvj åalgebeälla paa'cci sää'mkiöllsaž miölltiörvâsvuõttkääzzkõozzi vue'jjest Lappi pue'rrvââjjamvuu'dest.

Sää'mte'gğ (meâlddõs 1), Saa'mi siidsââbbar (meâlddõs 2) da Sää'mtee'gğ nuõrisuâvtõs (meâlddõs 3) lie tääimtam Lappi pue'rrvââjjamvouda peä'lestvälddmõöžžâz Uuvj tääim staanummuž peä'lest mânŋa ha'ñkkõsteâggtõozz puuttmõöžž.

Lappi pue'rrvââjjamvuu'd sää'mkiöl ohjjeemjoukk e'tkkad vu'vddhalltõ'sse tääimid sää'mkiöllsaž miölltiörvâsvuõttkääzzkõozzi vuäžžmõöžž staanumšen tön vuâdald,

mákam vuámmšözzid sij kuullám ä'sštoobdi da Sää'mte'gğ di Saa'mi siidsáábbar lie e'tkkääm. (meálddös 4).

E'tkkös

Sää'mkiöl ohjeemjoukk e'tkkad vu'vddhalltö'sse (meálddös 4) meáldla tááimid sää'mkiöllsaž miöltiörvásvuötkääzzköözzi vuäžžmööžž staanummšen.

Kiött'tööllmōš:

Ristenrauna Magga e'tkkad, što e'tkköözz pä'jjkee'rjtöözz muu'ttet ááblka "sää'mkiöl ohjeemjoukk e'tkkös táimman sää'm psykososiaal'laž tue'rij kääzzköözzi staanummšen" da te'kstta muu'ttčeš "sää'm psykososiaal'laž tue'rij juákkaz Uuvj tááim juátk staanummuž jii'jes táimman da ti'nt-aa staanád tááim sää'm táimman". Magga e'tkköözz jeät kue'ddtuku, da tō'nt tō'st jeät jionstuku. Magga i'lmmat, što son kuáđđ čárneei jurddi (meálddös 5).

Terhi Harju e'tkkad, što e'tkkösteekstest teevat kwei't vuöi'gğestkee'rjtösää'sš: Saa'mi siidsáábbar kee'rjtemnääl teevat nu'tt, što töt älgg jōnn alggbukvain da alggäpplō'kke "saa'mi psykososiaal'laž tue'rij juákkaz Uuvj" muu'ttet vuöigg ááblka "sää'm psykososiaal'laž tue'rij juákkaz Uuvj". Laura Niittyvuopio-Valle kue'ddat Harju e'tkköözz. E'tkköözzâst jionstet. E'tkköözz priimât ööutmiö'lle.

Terhi Harju e'tkkad, što Uuvj tááim deskri'ptte lââ'zztet ciálkki "lââ'ssen Uuvj ta'rjjad sää'mkulttuur kuōskki tue'rij da teáđ jee'res pue'rrváájjamvuu'd kääzzköözzid, ouddmiárkkân sosiaalkääzzköözzid". Laura Niittyvuopio-Valle kue'ddat Harju e'tkköözz. E'tkköözzâst jionstet. E'tkköözz priimât ööutmiö'lle.

Tu'mmstök

Sää'mkiöl ohjeemjoukk peei'vat e'tkköözzes (meálddös 4) táimman sää'mkiöllsaž miöltiörvásvuötkääzzköözzi vuäžžmööžž staanummšen. Sää'mkiöl ohjeemjoukk e'tkkad vu'vddhalltö'sse (meálddös 4) meáldla tááimid sää'mkiöllsaž miöltiörvásvuötkääzzköözzi vuäžžmööžž staanummšen. Ristenrauna Magga kuáđđ ää'sšest čárneei jurddi (meálddös 5).

5§ Vuõlittõs-sagstõõllmõš sää'mkiõl ohjeemjoouk sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzzi teâuddjummuž kuõskki čiolgtõõzz valmštõõllmõõžž tuä'rjjen

Äâ'net kõõut, ko čiašs lij 11.33. Sääbbar juätkk č. 11.43.

Tuâggaž

Vt. ouu'deemšurr, sää'mkiõllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzz, Tuuli Miettunen

Lää'jj pue'rrvââjjamvuu'dest (611/2021) 33§ mie'ldd sää'mkiõl lu'vddkää'dd tuâjj lij

- 1) čiolgeed, ärvvtõõllâd da ceä'lkked tõ'st, mâ'htt vu'vddvâlddõõzz tu'mmstõõgg vaikkte kiõl'laž vuõiggâdvoõdi vue'kken äârrai teâuddjummuša;
- 2) čiolgeed, ärvvtõõllâd da meä'rteed tõi kääzzkõõzzi taarb, koid pue'rrvââjjamvuu'dest ta'rjeet minorite'ttkiõlle di čuâvvad tai kääzzkõõzzi vuäžžmõõžž da kvalitee'tt;
- 3) čiolgtõõzzi, ärvvtõõllmõõžž da seu'rjummuž vuâđald tuejjeed vu'vddhalltõ'sse e'tkõõzzid tääimin, koin vuei'tet viikkâd oudâs kiõllminoritee'tt kääzzkõõzzid da kääzzkõõskuällsid, meä'rteed tuâjjlažkää'dd kiõllsilttõõlgtummžid da ouu'deed sij kiõllsilttõõzz;
- 4) kuei'tkiõllsaž pue'rrvââjjamvuu'dest, koon minorite'ttkiõll lij ruõcc, tuejjeed e'tkõõzzid siiskõsân suâppmõ'sše, mõõn leä't jurddum kuei'tkiõllsaž pue'rrvââjjamvuu'di õhttsažtuâj da tuâjj-juâgg kuõskki sosiaal- da tiõrvâsvuõđhuâl riäššmõõžžâst piijjum lää'jj 39 §:st, u'vdded suâppmõõžžâst ciâlkâlm vu'vddvâlddõ'sse di čuâvvad suâppmõõžž teâuddjummuž.

Lu'vddkää'ddest vuei'tte lee'd še jee'res vaaldšemvuâkkõõzzâst mie'rroom tuâj. Lu'vddkää'dd älgg u'vdded vu'vddhalltõ'sse čiolgtõõzz piiri-ii'jji kiõllminoritee'tt kääzzkõõzzi teâuddjummušest. Vu'vddhalltõs oudd vu'vddvâlddõ'sse ciâlkâlm tääimin, kook lie taarblaž lu'vddkää'dd ouddam čiolgtõõzz vuâđald.

Lää'ssen lää'jj sosiaal- da tiõrvâsvuõđhuâl riäššmõõžžâst (612/2021) 29 § mie'ldd pue'rrvââjjamvu'vdd älgg seu'rjed vuu'des narood pue'rrvââjjam da tiõrvâsvuõđ narodjoouki mie'ldd, mâ'htt tõn riäššâm sosiaal- da tiõrvâsvuõđhuâl lij vuäžžamnalla da mâkam tarbb, kvalite'tt, vaaikteeivuõtt da õõutverddsažvuõtt tõõzz lij, ä'sšnii'kki kääzzkõõzzi õ'httesuâvtummuž di sosiaal- da tiõrvâsvuõđhuâl kuulid da puu't'temvuõđ. Pue'rrvââjjamvu'vdd älgg ve'rddeed tän teâđ va'stteei jee'res pue'rrvââjjamvuu'did kuõskki tiõttu. Pue'rrvââjjamvu'vdd älgg äü'kkeeed ouddâl peäggum teâđ tääim, puu't'tõõzz da tääl vuä'pstõõzz, jää'dtummuž da tu'mmstõktuâj tuä'rjjen sosiaal- da tiõrvâsvuõđhuâl teättjää'dtummušest, mâ'st tõ'st lij riäššâmvasttõs.

Lappi pue'rrvääjjamvuu'd strategiast 2023-2025 sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzzi seu'rrjummša leä't meä'rtam puõ'tti mittrid: sää'mkiöllsaž kääzzkõõzzi ä'sšneķmaacctõõzz noormõõžž da ķiõtt'tõõllmõõžž taimmam-maall lie kovvuum (naa/ij), sää'mkulttuur meâldlaž mõõntõõllmõõžž mie'rr (lkm), sää'mkiöllsaž kääzzkõõzzi ä'sšneķmie'rr (lkm), sää'mkiõ'lle reâuggi tuâjjlai mie'rr (lkm), õhttsažtuâjjraajâs Sää'mtee'ğġin lij rajjum da kovvuum (naa/ij), sää'mkiöllsaž jâârglõõzzi mie'rr (lkm, jiõččân/vuä'sttum, ķiõl mie'ldd).

Lappi pue'rrvääjjamvuu'd sää'mkiõl ohjeemjoukk oudd vu'vddhalltõ'sse vuõssmõss juõ'ķķekksaž čiolgtõõzses ķiõllminoritee'tt kääzzkõõzzi teâuddjumšest loppee'jjest 2023. Sää'mkiõl ohjeemjoukk čõõđat vuõlittõs-sagstõõllmõõžž čiolgtõõzz valmštõõllmõõžžâst. Vuõlittõs-sagstõõllmõõžžâst sää'mkiõl ohjeemjoukk ra'vvai sää'mkiöllsaž da kulttuurmeâldlaž kääzzkõõzzi oudâsviikkmõõžž vasttõsjuâkkaz, mâid teâđaid tõt haa'lad, što vuõssmõs juõ'ķķekksaž čiolgtõs âânn se'st.

E'tķķõs

Sää'mkiõl ohjeemjoukk čõõđat vuõlittõs-sagstõõllmõõžž.

Ķiõtt'tõõllmõš:

Ä'sštoobdi Mari Mäkitalo da Joanna Sajjets čõõđte vuõlittõs-sagstõõllmõõžž sää'mkiõl ohjeemjou'ķķe. Vuõlittõs-sagstõõllmõõžžâst očndââtt jeä'rben leä'mmen le'ddi tu'tķķeemteâđ da mainstâttmõõžž ä'u'ķķummuš, peeitâst le'ddi kääzzkõstaarbi ou'ddepohttmõõžž vääžnaivuõtt da tarbb juä'tķķed sagstõõllmõõžž veiddsubun õõutsââ'jest Sää'mtee'ğġin da Saa'mi siidsâbbrin. Mäkitalo da Sajjets ķee'rjite mušttu sagstõõllmõõžž siiskõõzz.

Tu'mmstõk

Sää'mkiõl ohjeemjoukk čõõđat vuõlittõs-sagstõõllmõõžž da mie'rķķad aa'sšid teâttan.

6§ Jee'res ää'sš

7§ Sábbar jösckmõš

Saaggjää'dteei jâskk sâbbar č. 13.07.

E'tkkõs

Saaggjää'dteei jâskk sâbbar.

Meâlddõõzz Sää'mtee'ğğ peä'lestvälddmõš (meâlddõs 1), Saa'mi siidsâbbar peä'lestvälddmõš (meâlddõs 2), Sää'mtee'ğğ nuõrisuâvtõõzz peä'lestvälddmõš (meâlddõs 3), sää'mkiõl ohjjeemjoouk e'tkkõs tåimman sää'mkiõllsaž miõltiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi vuäžžmõõžž staanummšen (meâlddõs 4), Ristenrauna Magga čårneeï juurd (meâlddõs 5).

Juâkkmõš**Teâttan**